

**Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gazdaságtudományi Kar
Műszaki Pedagógia Tanszék
Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ**

HALLGATÓI TÁJÉKOZTATÓ

**BME mérnöktanár és közgazdásztanár MA szakos hallgatók
egyéni összefüggő szakmai gyakorlati követelményei**

**AZ EGYÉNI ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLAT TELJESÍTÉSE
A BME MÉRNÖKTANÁR ÉS KÖZGAZDÁSZTANÁR KÉPZÉSÉBEN**

Budapest, 2011. október

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlatról szóló **Hallgatói tájékoztató** tartalmazza mindazokat az információkat, amelyek ismerete alapul szolgál a BME GTK APPI Műszaki Pedagógia Tanszék keretében folyó szakmai pedagógusképzésben érdekelt mérnöktanár és közgazdászstanár hallgatók pedagógiai gyakorlati képzési követelményeinek teljesítéséhez.

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat teljesítésével kapcsolatos elvárásokat különböző szintű jogszabályok, szakminisztériumi szakmai ajánlások és a MAB által akkreditált BME-n folyó mérnök- és közgazdászstanári képzéssel kapcsolatos követelmények határozzák meg. A BME-n folyó szakmai tanárképzés keretében teljesítendő egyéni összefüggő szakmai gyakorlati követelmények a közismereti tanárképzésben is érvényes keretrendszer alapulvételével, a szakmai tanárképzésben adott specialításoknak is megfelelően kerültek kidolgozásra.

A Hallgatói tájékoztató az egyéni összefüggő szakmai gyakorlatra vonatkozóan az alábbi információkat tartalmazza

- a gyakorlati helyszín megválasztása,
- a gyakorlat megkezdésének előfeltétele és a gyakorlatra jelentkezés,
- a gyakorlat teljesítésének időszaka,
- a gyakorlat előkészítésével kapcsolatos intézményi és hallgatói feladatok,
- a gyakorlat során teljesítendő tevékenységek és azok dokumentálása,
- a gyakorlati tapasztalatokat tartalmazó portfóliókészítés,
- a gyakorlat során teljesített tevékenységek értékelése és minősítése.

Az általános tájékoztatóhoz szorosan kapcsolódó, további információkat és elvárásokat tartalmazó tájékoztató anyagok a következők:

Partneriskolai tájékoztató

Készült: partneriskolák és tájékoztatásul azon gyakorlóléhelyek számára, amelyek még nem rendelkeznek kiképzett iskolai mentorral, de szakképző intézményként vagy felnőttképző intézményként vállalnák a tanárjelöltek gyakorlatra fogadását – ez a tájékoztató tartalmazza a partneriskolákkal, illetve gyakorlóléhelyekkel szembeni elvárásokat

Mentori tájékoztató

Készült: a mentorok és tájékoztatásul a hallgatók számára - ez tartalmazza az iskolai mentorokkal szembeni elvárásokat, a mentori feladatokat és az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat során teljesített tevékenységek dokumentálásával kapcsolatos ismereteket, elvárásokat

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat helyszíne lehet¹ a **szakmai tanárképzésben** a térségi integrált szakképző központ (TISZK) „küldő” vagy „fogadó” iskolája, illetve szakképzést folytató felnőttképző intézmény. A szakképzés iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli intézményi sajátosságaira való tekintettel lehetőség van arra, hogy a jelölt összefüggő gyakorlatának max. 1/3-át felnőttképző intézményben teljesítse.

A partneriskolával, iskolai mentorral kapcsolatos információk a Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ által gondozott PEDTANTÁR felületen elérhetők (www.pedtantar.hu).

A **partneriskola/gyakorlóhely megválasztása** a Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ (SZPSZK) igazgatója és az összefüggő szakmai gyakorlatért felelős oktató által adott ajánlás szerint, a tanárjelöltekkel egyeztetve történik. A partneriskolai szerződéseket és a megbízási szerződéseket a BME Műszaki Pedagógia Tanszék vezetője írja alá.

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat időpontja a képzés utolsó félévére. Az egyéni összefüggő gyakorlat előkészítésével, megvalósításával kapcsolatos főbb hallgatói/egyetemi dokumentumokat – határidő és felelősök megjelölésével – az 1. sz. melléklet tartalmazza.

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlatra való jelentkezés

A tanárjelölt köteles az összefüggő gyakorlati kurzust a Neptunban felvenni, a regisztrációs hét végéig, az iskolával kötött szerződéstől függetlenül.

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat megkezdésének előfeltétele a mérnök-tanári vagy közgazdász-tanári mesterképzés minden tanulmányi (szakdolgozaton kívüli) követelményének teljesítése, illetve azok teljesítéséhez szükséges kreditek megléte.

A tanárjelölt **az egyéni összefüggő gyakorlat megkezdését megelőző félév szorgalmi időszakának végéig** – a pedagógiai gyakorlatok tanárának és a gyakorlatvezető tanár támogatásával – bemutatkozó anyagként a gyakorlat megkezdését megelőzően **előtanulmányi portfóliót²** és **egyéni fejlesztési tervet készít**. Az előtanulmányi portfólió és az egyéni fejlesztési terv keretrendszerének alapjául az összefüggő gyakorlat során teljesítendő tevékenységek és a tanári kompetenciaelvárások szolgálnak.

Az **előtanulmányi portfólió tartalmazza** a pedagógiai és pszichológiai, az általános és szakmódszertan elméleti, valamint pedagógiai-pszichológiai gyakorlati képzés keretében készített dokumentumok tanári kompetenciaelvárások szerinti bemutatását, egyúttal alapként szolgálva az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez. Az

¹ Részletesebben lásd: „Javaslatok a tanárképzés utolsó, gyakorlati félévével kapcsolatos szakmai és gyakorlati kérdésekről OKM Köznevelési és Felsőoktatási Főosztály, valamint az OFI által koordinált munkaanyag” Budapest, 2009. április 21. és az „Ajánlás a tanári mesterszak összefüggő szakmai gyakorlati félévének tartalmára” Budapest, 2009. szeptember 30. Jelen tájékoztató anyag és dokumentumai az előzőekben hivatkozott forrásokra és a TÁMOP-4.1.2/B projekt regionális fejlesztések során megismert jó gyakorlatokra, valamint a saját projekt fejlesztési eredményekre építve, a BME-n folyó mérnök-tanár és közgazdász tanárképzésre adaptálva kerültek kidolgozásra.

² A mentortanár képzésben részt vevő iskolai mentor-jelöltekkel folytatott team-munkák keretében merült fel az az igény, hogy kapjanak tájékoztatást a tanárjelöltek tanárképzési tanulmányaik alatt szerzett ismeretekről, iskolai gyakorlati tapasztalatokról.

előtanulmányi portfólió bemutatja a mentortanárnak, hogy a tanárjelölt a képzés során milyen tanári tevékenységekre kapott felkészítést.

Az **egyéni fejlesztési terv** a tanárjelölt egyéni fejlesztési igényei alapján meghatározott azon tevékenységeket tartalmazza, amelyeket az összefüggő gyakorlat során szeretne megvalósítani.

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat megvalósítása a partneriskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens és a BME Műszaki Pedagógia Tanszék Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ által koordinációra kijelölt, az összefüggő szakmai gyakorlatért felelős oktató együttműködése mellett történik.

A tanárjelölt egyeztetési előtanulmányi portfólióját és egyéni fejlesztési tervét az összefüggő szakmai gyakorlatért felelős oktatóval³, majd eljuttatja az iskolai mentornak/gyakorlólhelyi konzulensnek és ezek alapul vételével az iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens segítségével az összefüggő gyakorlat időtartamára **gyakorlati fejlesztési programot**⁴ állítanak össze, amelyet az összefüggő szakmai gyakorlatért felelős oktatóval is egyeztet – legkésőbb – az összefüggő gyakorlat megkezdését megelőző vizsgaidőszak végéig.

A gyakorlati fejlesztési program tartalmazza azokat a konkrét tevékenységeket, amelyeket a tanárjelölt a partneriskolában/gyakorlólhelyen teljesít. Így pl.: a szaktárgy(ak) tanórai és tanórán kívüli hospitálások, szaktárgyi tanítások, tanórán kívüli tevékenységek, iskolán kívüli tevékenységek programjának egyeztetése, portfólió összeállítás segítése.

Az OKJ szakképesítés adott szaktárgyi óraszámától függően a partneriskola/gyakorlólhely különböző óraszámokban biztosít tanítási lehetőséget a tanárjelölt számára. A feladatokhoz rendelt heti munkaórák mennyiségébe a tanítási és tanórán kívüli tevékenységek esetén bele kell számítani az iskolai konzultációkhoz, az otthoni felkészüléshez és a feladatok teljesítéséhez szükséges időt is. A hallgatótól elvárható iskolában vagy iskolai rendezvényen töltött idő az egyénre szóló gyakorlati fejlesztési programoktól függően különböző lehet, erről a tanárjelölt a mentorával állapodik meg. A részidős képzésben minimálisan tartandó szaktárgyi óraszám a jelölt előképzettségének és tanári munkatapasztalatának függvényében kerül meghatározásra. A szakmai gyakorlat tevékenységeinek összeállításában a tanárjelöltnak és az iskolai mentornak komoly felelőssége és szabadsága van, a kötelezően szabályozó keretek szem előtt tartásával.

Irányelv, hogy a tanárjelölt egyéni gyakorlati fejlesztési tervében meghatározott tevékenységek legalább 2/3-a partneriskolában/gyakorlólhelyen, iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens vezetésével valósuljon meg. A fennmaradó tevékenységek 1/3-a teljesíthető felnőttképző intézményben is. A teljesítendő tevékenységek körében az I. körbe tartozók aránya 50-75%, a fennmaradó rész megoszlik a II. és III. tevékenységek között.⁵ Ezek az arányok az egyénre szóló gyakorlati fejlesztési tervek függvényében változhatnak.

A tanárjelöltek egyéni összefüggő szakmai gyakorlatának partneriskolában/gyakorlólhelyen letöltendő időtartama és a minimálisan megtartandó szaktárgyi órák száma egyénenként különböző lehet attól függően,

³ A gyakorlatot megelőző félévben a szakirányú módszertani keretek biztosítanak lehetőséget az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat előkészítésére.

⁴ Részletesebb információk a Mentori tájékoztató c. anyagban találhatók.

⁵ Az egyéni összefüggő gyakorlat során teljesítendő tevékenységek részletezése közzé téve a Mentori tájékoztató c. anyag 4. sz. mellékletében.

hogy a tanárjelölt már rendelkezik-e tanári szakképzettséggel vagy nem, illetve attól függően, hogy a tanulmányok ideje alatt tanárként foglalkoztatott vagy sem.

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlati helyről a Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ tájékoztatja a tanárjelölteket, megküldve számára a partneriskola által küldött Befogadó nyilatkozatot. A tájékoztatást követően a tanárjelölt veszi fel a kapcsolatot az iskolai mentorral/gyakorlólhelyi konzulenssel, hogy a gyakorlati idő tartamában, időbeosztásában és a gyakorlati fejlesztési program részleteiben a további egyeztetéseket lefolytassák.

A részidős képzésben⁶ résztvevő tanárjelöltek egyéni összefüggő szakmai gyakorlatának partneriskolában/gyakorlólhelyen letöltendő időtartamára és a minimálisan tartandó szaktárgyi órák számára vonatkozó elvárásokat az alábbi táblázat tartalmazza.

	Előtanulmányok/munkatapasztalat	Gyakorlati idő	Szaktárgyi óra
A)	tanári szakképzettséggel rendelkező, tanulmányok ideje alatt tanárként foglalkoztatott tanárjelölt	10 munkanap	10 óra
B)	tanári szakképzettséggel nem rendelkező, tanulmányok ideje alatt tanárként foglalkoztatott tanárjelölt	15 munkanap	15 óra
C)	tanári szakképzettséggel nem rendelkező tanárjelölt, tanulmányok ideje alatt nem tanárként foglalkoztatott tanárjelölt	15 munkanap	20 óra
D)	tanári szakképzettséggel és tanári munkatapasztalattal rendelkező, de a tanulmányok ideje alatt nem tanárként foglalkoztatott tanárjelölt	15 munkanap	15 óra

Az egyéni összefüggő szakmai **gyakorlat teljesítése alól felmentés nem adható**, de előzetes tudásbeszámítás a fenti táblázatban leírtak alapul vételével az A) vagy B) előtanulmányok, illetve D) tanári munkatapasztalat birtokában kérelmezhető (az 1.sz. melléklet 1.sz. dokumentum felhasználásával). Az előzetes tudásbeszámítás a szaktárgy tanításán kívüli (II.) és az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerését szolgáló gyakorlati tevékenységek (III.) kapcsán lehetséges. ⁷ Az előzetes tudásbeszámítás a munkahelyi vezető által adott igazolás alapján írásban kérelmezhető és a tanári kompetenciák meglétének dokumentálásával (a portfólió követelmények saját munkatapasztalat alapján történő teljesítésével).⁸

A tanári munkatapasztalat validálása az II.-III. teljesítendő tevékenységek vonatkozásában és a záróvizsgán bemutatandó portfólióval szembeni követelményeknek való megfelelés szem előtt tartásával lehetséges.

⁶ Jelen útmutató nem tartalmazza a teljes idejű képzésben részt vevő jelöltekkel szembeni elvárásokat, tekintettel arra, hogy a mérnök-tanár-, és közgazdász-tanár képzés jelenleg csak részidős képzés keretében folyik.

⁷ További információk a Mentori tájékoztató c. anyagban.

⁸ A szakképző intézményi igazolására vagy a felsőoktatási tanítási gyakorlat igazolására szolgáló dokumentumok a mellékletben megtalálhatók.

Az előzetes tudásbeszámítási kérelemről a Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ igazgatója dönt és döntéséről a mentortanárt tájékoztatja.

Az egyéni összefüggő szakmai **gyakorlat teljesítésének határideje** az adott félév szorgalmi időszakának 12. hete.

Az egyéni összefüggő gyakorlat egy részterületén a teljesítés hiánya a teljes gyakorlat nem teljesítését vonja maga után. Ha az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat követelményei nem teljesülnek az adott képzési ciklus utolsó félévében, az legkorábban a tanév rendje szerinti következő félév során teljesíthető, beleértve a tanári záróvizsga letételét is.

A tanárjelölt

- az iskolai mentor útmutatásait figyelembe véve, a mentor/gyakorlólhelyi konzulens szakmai támogatásával végzi feladatait a partneriskolában/gyakorlólhelyen
- önálló tanári feladatokat és az OKJ szakképesítés adott szaktárgy tanítása mellett a tanári kompetenciafejlesztés szempontjából egyéb tevékenységeket is végez az egységes elvárások alapul vételével, az egyéni gyakorlati fejlesztési tervben rögzítettek szerint
- partneriskolában folytatott egyéni összefüggő gyakorlat feladatait megoldja, dokumentálja, (ön)reflektív módon értelmezi, elemzi, értékeli (a dokumentumokat pl. a tanóra megfigyelési jegyzőkönyv, tematikus terv, óravázlatok, tanulói feladatok, stb. nyomtatott formában az iskolai mentor, szaktanár, vagy munkaközösség vezető által aláírva a záróvizsgához összeállított bemutató portfólióhoz is csatolni kell)
- a kísérő szemináriumok feladatait teljesíti, a felmerülő problémákra megoldásokat keres, ezeket dokumentálja, (ön)reflektív módon értelmezi, elemzi, értékeli (a PEDTANTÁR lehetőséget biztosít arra, hogy a kísérő szemináriumok legalább fele ún. fórumozás vagy „távkonferencia” keretében kerüljön megszervezésre)
- az iskolai mentor és a gyakorlatvezető oktató támogatásával készíti el a tanári (egyéni összefüggő) gyakorlatának eredményességét adatokkal alátámasztó, a saját tanári kompetenciáinak meglétét dokumentáló záróvizsgán bemutatandó portfólióját, amely a tanári szakdolgozat részét és a tanári képesítő vizsga tárgyát képezi (a bemutató portfólió készítéssel kapcsolatos elvárásokat a 2. sz. melléklet tartalmazza).

A kísérőszemináriumon való részvétel és a bemutató portfólió készítése minden tanárjelölt számára kötelező. A kísérőszemináriumok időpontjai a gyakorlati időszakokhoz illeszkednek és a gyakorlati fejlesztési tervek ismeretében kerülnek előzetesen rögzítésre.

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat teljesítésének gyakorlóhelyi igazolása és értékelése

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat igazolása és értékelése a 4. sz. mellékletben közzé tett tevékenységek teljesítésekhez kapcsolódik:

- I.) szaktárgy tanításával kapcsolatos tevékenységek, azok dokumentálása, elemzése – értékelése érdemjeggyel
- II.) szaktárgy tanításán kívüli tevékenységek, azok dokumentálása, elemzése – értékelése háromfokozatú minősítéssel
- III.) szakképző intézmény, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése, azok dokumentálása, elemzése – teljesítésigazolás aláírással

A kísérszeminárium keretében elvárt teljesítmények értékelői az egyetemi oktatók, az értékelés az 1.sz. mellékelt 3. sz. dokumentumának felhasználásával történik.

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat egészének minősítését a rész-érdemjegyek számtani átlaga alapján kerekített érdemjegy adja.

Az iskolai mentor/gyakorlóhelyi konzulens a tanárjelölt egyéni összefüggő szakmai gyakorlata során végzett tevékenységeire vonatkozó értékelést, az iskolaigazgató ellenjegyzésével a Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ igazgatójának a gyakorlat befejezését követő 1 héten belül megküldi.

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat minősítését a félévi vizsgaidőszakot megelőzően kell lezárni és rögzíteni a Neptunban.

1. sz. melléklet

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat hallgatói/egyetemi dokumentumai

	Dokumentum	Felelős	Határidő
Partneriskolai/gyakorlólhelyi előkészítés és megvalósítás			
1.)	Kérelem előzetesen megszerzett tanári szakképzettség/tanári munkatapasztalat beszámítására	A tanárjelölt.	A gyakorlati félévet megelőző félév - szorgalmi időszak vége.
2.)	Szakképző intézményi igazolás	A tanárjelölt és az őt pedagógusként foglalkoztató intézmény igazgatója.	
3.)	Felsőoktatási tanítási gyakorlat igazolása	A tanárjelölt és az őt oktatóként foglalkoztató intézmény vezetője.	
4.)	Tájékoztató az előzetesen megszerzett tanári szakképzettség/tanári munkatapasztalat beszámítására benyújtott kérelemre hozott döntésről	SZPSZK igazgató	
5.)	Tájékoztató a partneriskolai/gyakorlólhelyi fogadókészségről	Gyakorlatért felelős oktató.	
6.)	Záróvizsgán bemutatandó portfólió elkészítése	Az iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens támogatásával.	A gyakorlat befejezését követő 2 héten belül – legkésőbb a szorgalmi időszak vége.
Hallgatói/egyetemi előkészítés és megvalósítás			
4.)	Előtanulmányi portfólió	A tanárjelölt és a gyakorlatért felelős oktató.	A gyakorlati félévet megelőző félév szorgalmi időszak vége.
5.)	Egyéni fejlesztési terv		
6.)	Kísérő szeminárium	Gyakorlatért felelős oktató.	A gyakorlati félév szorgalmi időszakának vége.
7.)	Záróvizsgán bemutatandó portfólió értékelése		
8.)	Gyakorlatösszegző - ellenőrző lap	A tanárjelölt.	A gyakorlati félév szorgalmi időszakának vége.

1. sz. dokumentum

Kérelem

előzetesen megszerzett tanári szakképzettség/tanári munkatapasztalat beszámítására az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat követelményeinek teljesítésében

BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék

Mérnök-tanár/közgazdász-tanár MA hallgató

A hallgató neve: .....

A hallgató tanári szakja/szakiránya:.....

Neptun-kód: .....

Az előzetesen megszerzett szakképzettség/tanári munkatapasztalat meglétét tanúsító és mellékelt dokumentumok alapján kérem az előzetes tudás beszámítását az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése során.

	Előtanulmányok/munkatapasztalat ⁹	Igen/nem	Előzetes tudásbeszámítást kér ¹⁰	
			II.	III.
A)	tanári szakképzettséggel rendelkező, tanulmányok ideje alatt tanárként foglalkoztatott tanárjelölt	I/N	I/N	I/N
B)	tanári szakképzettséggel nem rendelkező, tanulmányok ideje alatt tanárként foglalkoztatott tanárjelölt	I/N	I/N	I/N
C)	<i>tanári szakképzettséggel nem rendelkező tanárjelölt, tanulmányok ideje alatt nem tanárként foglalkoztatott tanárjelölt</i>	<i>nem kérhető</i>		
D)	tanári szakképzettséggel és tanári munkatapasztalattal rendelkező, de a tanulmányok ideje alatt nem tanárként foglalkoztatott tanárjelölt	I/N	I/N	I/N

A mellékelt dokumentumok:

- tanári szakképzettséget tanúsító diploma másolata
- szakképző intézményi igazolás/felsőoktatási tanítási gyakorlat igazolása
- egyéb

Dátum:

Tisztelettel

.....

hallgató aláírása

A kérelmet írásban, a dokumentumokkal együtt a Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ igazgatójának címére kell eljuttatni. A benyújtott dokumentumok ismeretében kerülhet sor az előtanulmány/tapasztalat validálására, amelynek eredményéről a tanárjelölt és az iskolai mentor/gyakorlóhelyi konzulens is tájékoztatást kap.

⁹ A kérelem alapjául szolgáló dokumentumok szerint a megfelelőt kérjük vastag betűvel kiemelni.

¹⁰ Előzetes tudásbeszámítás kérhető a II.) szaktárgy tanításán kívüli és/vagy III.) az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerését szolgáló gyakorlati tevékenységek saját munkatapasztalat alapján történő teljesítésére. A C) kategóriába tartozó tanárjelöltek előzetes tudásbeszámítást nem kérhetnek, ez a kategória tájékoztatásként szerepel.

2. sz. dokumentum

Szakképző intézményi igazolás

BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék

Mérnökstanár/közgazdászstanár MA hallgató

A hallgató neve: .....

A hallgató tanári szakja/szakiránya:.....

Neptun-kód: .....

	OKJ szaktárgyi tanítással eltöltött idő (től-ig)	Szakképző/felnőttképző intézmény neve, címe	A tanított OKJ szaktárgyak felsorolása	Szakképző intézmény igazgatójának neve, aláírása, az intézmény pecsétje
1.				
2.				
3.				

Dátum:

.....

Hallgató aláírása

A munkahelyi igazolást kérjük a Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ igazgatójához eljuttatni, legkésőbb a gyakorlati félévet megelőző szorgalmi időszak végéig.
Szabóné dr. Berki Éva BME GTK APPI Műszaki Pedagógia Tanszék
1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 2.

A záróvizsgán bemutatandó portfólióba teendő dokumentum.

3. sz. dokumentum

Felsőoktatási tanítási gyakorlat igazolása

BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék

Mérnökstanár/közgazdászstanár MA hallgató

A hallgató neve: .....

A hallgató tanári szakja/szakiránya:.....

Neptun-kód: .....

Felsőoktatási intézmény megnevezése:

.....

A felsőoktatásban oktatással töltött idő (tól-ig):

.....

Az oktatott tárgyak megnevezése, heti óraszám:

.....

Doktori Iskola: .....

PhD program: .....

Konzulens neve: .....

Dátum:

.....

Hallgató aláírása

Intézetvezető/tanszékvezető megjegyzése:

.....

.....

P.H. ....

Intézetvezető/tanszékvezető aláírása

Melléklet: felsőoktatási tematika

Doktori Iskola tölti ki

Elfogadásra került			
	Megnevezése	Kreditérték	Aláírás
1.	Felsőoktatási gyakorlat		

A záróvizsgán bemutatandó portfólióba teendő dokumentum.

4. sz. dokumentum

**Tájékoztató
az előzetesen megszerzett tanári szakképzettség/tanári munkatapasztalat
beszámítására benyújtott kérelemre hozott döntésről**

BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék

Szakmai pedagógusképző és Szolgáltató Központ

Mérnökstanár/közgazdászstanár MA hallgató

A hallgató neve: .....

A hallgató tanári szakja/szakiránya:.....

Az előzetesen megszerzett tanári szakképzettség/munkatapasztalat meglétét tanúsító igazolások és dokumentumok alapján az előzetes tudásbeszámítás az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése során az alábbiak szerint érvényesítendő:

	A tanárjelölt	Szaktárgyi órák száma	Előzetes tudásbeszámítást kapott	
			II.	III.
			felmentve	
A)	tanári szakképzettséggel rendelkezik, a tanulmányok ideje alatt tanárként foglalkoztatott	10	részben/egészben	részben/egészben
B)	tanári szakképzettséggel nem rendelkezik, tanulmányok ideje alatt tanárként foglalkoztatott	15	részben/egészben	részben/egészben
D)	tanári szakképzettséggel és tanári munkatapasztalattal rendelkező, de a tanulmányok ideje alatt nem tanárként foglalkoztatott tanárjelölt	15	részben/egészben	részben/egészben

Dátum:

.....

Szabóné dr. Berki Éva .

igazgató

BME GTK APPI MPT Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ

A záróvizsgán bemutatandó portfólióba teendő dokumentum.

5. sz. dokumentum

**Tájékoztató
a partneriskolai/gyakorlólhelyi fogadókészségről**

**BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék
Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ
Mérnökstanár/közgazdászstanár MA hallgató**

A hallgató neve: .....

A hallgató tanári szakja/szakiránya:

.....

Tisztelt Hallgató !

Ezúttal tájékoztatom Önt arról, hogy a

.....

Szakképző intézmény neve, címe, telefonszáma

vállalja az egyéni összefüggő szakmai gyakorlati hely biztosítását,
iskolai mentorként/iskolai konzulensként

jelölte ki, akivel kérem mielőbb vegye fel a kapcsolatot telefonon vagy e-mailben, hogy a
gyakorlati idő tartamában, időbeosztásában és a gyakorlati fejlesztési program
részleteiben a további egyeztetéseket lefolytassák, illetve az egyéni összefüggő szakmai
gyakorlat teljesítését megkezdhesse.

Üdvözlettel

Szabóné dr. Berki Éva s.k.

igazgató

BME GTK APPI MPT Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ

Melléklet: Befogadó nyilatkozat

6. sz. dokumentum

A portfólió, a portfólió készítése és a portfólió védelme

A portfólió olyan dokumentumok gyűjteménye, amely bemutatja adott személy egy meghatározott területen szerzett kompetenciáit.

A tanárképzés megújult rendszerében a portfóliókészítés azt a célt szolgálja, hogy a tanárjelölt sokoldalúan és hosszabb időn keresztül bemutathassa tanári kompetenciáinak meglétét, fejlődését.

A portfólióba kerülő dokumentumok gyűjtése folyamatosan történik, a tanárképzés első félévétől kezdve a tanulmányok lezárásig. A portfólió gyűjtés elektronikusan történik, ún. e-portfólió formájában, a MAHARA rendszer segítségével, amelynek használatával az első két félév első órái keretében ismerkednek meg a tanárjelöltek. A Mahara rendszer elérése a Moodle-rendszerbe való regisztrációhoz kötött. Az e-portfólió rendszere az <http://mpt.moodle.appi.bme.hu/> oldalon található tanszéki Moodle rendszerbe léptés után érhető el az **BME APPI e-portfólió** ikonra kattintva a <http://e-portfolio.appi.bme.hu/> oldalon.

Milyen dokumentumokat kell összegyűjteni az e- portfólióban ?

Az összegyűjtendő dokumentumok e-portfólióba gyűjtése 2011. szeptemberétől kezdődően felmenő rendszerben érvényesül.

A három félévet teljesített tanárjelöltek előtanulmányi portfóliójának kötelező elemei:

- a pedagógiai-pszichológiai elméleti tárgyak keretében elkészített hallgatói munkák, a Pszichológia I.,II., a Pedagógia gyakorlat, a Pedagógiai- és a Módszertani projekt, a Szakirányú módszertan I-II. tárgyak, valamint a Szakmai kommunikáció és a Szabadon választott tárgy I-II. tárgyak keretében teljesített gyakorlati feladatok és projektmunkák bemutatása, a hospitálások (reflektált) jegyzőkönyvei

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat dokumentálásra szolgáló, a záróvizsgán bemutatandó portfólió kötelező elemei:

- a gyakorlólhely(ek) max. egy oldalas bemutatása
- a szaktárgy tanórai és a tanórán kívüli- valamint az iskolán kívüli tevékenységek tapasztalatainak összefoglalása
- önértékelés (a tanári kompetenciafejlődés megítélése, a jövőre vonatkozó fejlesztési tervek, stb.)
- minden olyan dokumentum, ami a hallgató fejlődését mutatja

A tanulmányok ideje alatt összegyűjtött dokumentumok összegző értékelése alapján a tanárjelöltek részben az iskolai mentornak/gyarlólhelyi konzulensnek szólóan, részben az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat előkészítéseként **előtanulmányi portfóliót** és **egyéni fejlesztési tervet** készítenek (a 4. és 5. sz. dokumentumban megadott ajánlás szempontjait figyelembe véve).

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat portfóliójának kötelező elemeit a következő oldalon megtalálható táblázat tartalmazza. A **záróvizsgán bemutatandó portfólió** összeállítása során célszerű szem előtt tartani a portfóliókészítéssel, az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat teljesítésének

igazolásával és értékelésével kapcsolatos elvárásokat, valamint a portfólió értékelési szempontokat (a 3. és 7. sz. dokumentum). A bemutatandó portfólió részét alkotó további dokumentumok megválasztásában a következő oldalon megtalálható táblázat nyújt segítséget.

A záróvizsgán bemutatandó portfólió összeállítása során a tartalmi mellett a következő formai elvárásoknak kell megfelelni.

- fedlap (képző intézmény neve, hallgató neve, szak, tagozat megjelölése, neptunkódja, az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat helyszíne, időtartama, a benyújtás éve)
- portfólió bevezetés
- tartalomjegyzék (I., II., III. tevékenységek – ezen belül a teljesített feladatok felsorolása és a kapcsolódó dokumentumok időrendi sorrendben, majd a főbb tevékenységek kapcsán tapasztaltak összegzett reflexiók leírása)
- portfólió összegzés

A portfólió formai követelményei megegyeznek a szakdolgozat formai követelményeivel, kivéve az elektronikusan szkennelt dokumentumokat. Javasolt terjedelem: 40-50 000 leütés, 12 pt. betűméret és 1.2-1.5-ös sortávolság mellett. Az összeállított komplex e-portfóliót a Mahara rendszerbe kell feltölteni mappázott struktúrában.

A portfólió védeése során az alábbiak ismertetésére kerül sor:

- a portfólió két érdekes, tanulságos dokumentumának bemutatása
- a tanulmányok és/vagy az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat során elsajátított új ismeretek, módszertani tapasztalatok bemutatása
- az elsajátított ismeretek, módszertani fogások tükröződése a dokumentumokban
- legalább két személyes élmény bemutatása
- a tanulmányi és gyakorlati tapasztalatok későbbi hasznosíthatósága

A záróvizsgán bemutatandó portfóliókészítéssel kapcsolatos kötelezettségek

Tevékenységek	Dokumentum ¹¹	Teljesítés
I.) szaktárgy/tanegység/modul tanításával kapcsolatos tevékenységek		
mérnök-tanári vagy közgazdász-tanári szakképzettségnek megfelelő szaktárgyi tanítás/foglalkozás	Tematikus terv, tanóratervek	- 1 tematikus terv - megtartott szaktárgyi órák óraterve - önelemzések
hospitálás az iskolai mentor óráin és más szakórákon	Hospitálási jegyzőkönyvek	- hospitálások jegyzőkönyve
felkészülés az órákra, az órákat követő önelemzés, önértékelés, a tanárjelölt egyéni fejlesztési szükségleteinek megfelelő iskolai mentori megbeszélés	(Ön)reflektív értékelés	- megbeszélések feljegyzései - önelemzések
tanítási órán kívüli, de a szaktárgy/tanegység/modul tanításához szorosan kapcsolódó iskolai feladatok ellátása (pl. korrepetálás, szakkör, projektmunka segítése, tehetséggondozás, SNI, hátrányos helyzetű tanulókkal való bánásmód megismerése)	Munkaterv, beszámoló	- teljesített feladatok feljegyzései - tapasztalatok feljegyzései
szaktárgyi oktatómunkát segítő pedagógiai tevékenységek és szolgáltatások rendszerének megismerése (pl. ellenőrző feladatok összeállítása, szemléltető anyagok készítése, gyűjtése, internetes források feltárása, stb.)	Feljegyzések, dokumentumok, internetes források	- önelemzések
II.) szaktárgy/tanegység/modul tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptevékenységek		
hospitálás nem szaktárgyi órán	Hospitálási jegyzőkönyvek	- hospitálások jegyzőkönyvei
osztályfőnöki jellegű tevékenységek	Feljegyzések, dokumentumok	- megfigyelések, tapasztalatok feljegyzései - önelemzések
iskolai rendezvényen való részvétel, közreműködés a szervezésben		
egy-egy tanuló életútjának, családi hátterének, iskolai pályájának mélyebb megismerése		
mérés-értékelés, minőségbiztosítás a gyakorlatban (modulvizsga, OKJ vizsga)		
ifjúságvédelem, drogprevenció, mentálhigiéne, iskolai agresszió, konfliktuskezelés helyi gyakorlatának megismerése, SNI, hátrányos helyzetű tanulókkal való bánásmód megismerése		
III.) iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése		
az intézmény működését meghatározó legfontosabb törvényi, rendeleti háttér, a fenntartói irányítás dokumentumainak megismerése	Feljegyzések, dokumentumok	- megfigyelések, tapasztalatok feljegyzései - önelemzések
az iskola (TISZK/felnőttképző intézmény) szervezeti felépítése, működési rendje (SZMSZ, házirend, stb.)		
az iskola (TISZK/felnőttképző intézmény) pedagógiai programjának, a fejlesztési irányok, pályázatok, a szakmai munka tervezésének az adott tanévre vonatkozó elemei (szakmai munkaközösségi munkaterv, szakmai tanárok továbbképzési terve)		
az intézmény minőségirányítási rendszere		
az iskola, a család és a helyi közösségek kapcsolata, az együttműködés formái (iskolaszék, szülői munkaközösség, gazdálkodó szervezetek, az iskola és a munka világa)		
támogató, segítő rendszerek, az intézmény képzési kínálata (pl. nevelési tanácsadó, pedagógiai és gyermekvédelmi szakszolgálatok, a helyi és regionális szakmai szervezetek iskolával kapcsolatos munkájának, iskolával való együttműködési formáinak megismerése, OKJ képzések, kollégium)		

¹¹ A dokumentumoknál példaként felsoroltak elnevezései módosulhatnak.

4. sz. dokumentum

Előtanulmányi portfólió

Ajánlás (*Letölthető*)

Név:

Neptunkód:

Képző intézmény: BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék

Szakmai tanárszak és tanári szakirány megnevezése¹²:

Mérnök-tanár - szakirány

biomérnök	építőmérnök	építészmérnök	gépészmérnök
könnyűipari mérnök	környezetmérnök	közlekedésmérnök	mechatronikai mérnök
mérnök-informatikus	műszaki menedzser	vegyészmérnök	villamosmérnök

Közgazdász-tanár – szakirány

elméleti gazdaságtan	kereskedelem-marketing	pénzügy- számvitel	vállalkozási ismeretek
----------------------	------------------------	--------------------	------------------------

	Kompetencia¹³	Dokumentumok¹⁴
1.	A tanulói személyiség fejlesztése	Pl. hospitálás SNI fejlesztő programban résztvevő tanulók óráján
2.	Tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése	Pl. szociometriai felmérés készítése
3.	A pedagógiai folyamat tervezése	Pl. szakképző intézmény pedagógiai programjának megismerése
4.	A tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztése a tudás felhasználásával	Pl. a szakma mestere tanulmányi versenyre való felkészítés terve, vagy hospitálás 5 óra adott szaktárgyi órán
5.	Az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák fejlesztése	Pl. az alapozó szakképzést követő pályaaorientációs program megismerése
6.	A tanulási folyamat szervezése és irányítása	Pl. érettségire épülő, adott OKJ-s szakképesítés szakmai gyakorlati képzésének tervének megismerése
7.	A pedagógiai értékelés változatos eszközeinek az alkalmazása	Pl. OKJ-s vizsgarendszer keretében történő mérés és értékelés eszközrendszerének megismerése
8.	Szakmai együttműködés és a kommunikáció	Pl. az adott szakképző intézmény gazdálkodó szervezetek kialakított kapcsolatainak ismerete
9.	Önművelés, elkötelezettség a szakmai fejlődésre	Pl. szakképzés és gazdaság témában szakirodalmi áttekintés reflexiókkal, egyéni fejlesztési terv elkészítése

¹² Kiemelés vastag betűvel

¹³ A tanulmányi portfólió minta Szabó Antal – Czeglédy István – Lenkovics Ildikó (szerk.): Gyakorlati képzési napló tanári mesterképzéshez Nyíregyháza, 2009. c. anyag adaptálásával került kidolgozásra.

¹⁴ A jelölt azokat a főbb dokumentumokat vázolhatja, amelyeket a tanulmányok mellett folyó gyakorlati képzés során megismert, vagy önálló munkaként benyújtott, szem előtt tartva, hogy azok mely tanári kompetenciái fejlesztéséhez járultak hozzá.

5. sz. dokumentum

Egyéni fejlesztési terv

Ajánlás (Letölthető)

Név:

Neptunkód:

Képző intézmény: BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék

Szakmai tanár szak és tanári szakirány megnevezése¹⁵:

Mérnök-tanár - szakirány

biomérnök	építőmérnök	építészmérnök	gépészmérnök
könnyűipari mérnök	környezetmérnök	közlekedésmérnök	mechatronikai mérnök
mérnök-informatikus	műszaki menedzser	vegyészmérnök	villamosmérnök

Közgazdász-tanár – szakirány

elméleti gazdaságtan	kereskedelem-marketing	penzügy- számvitel	vállalkozási ismeretek
Kompetencia		Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat ideje alatt megvalósítandó feladatok – tanárjelölt fejlesztési igénye	
1.	A tanulói személyiség fejlesztése	Pl. a szakképzésben alkalmazott tehetségfejlesztő program megismerése	
2.	Tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése	Pl. a szakképzésben alkalmazott szociális kompetenciafejlesztés módszereinek megismerése, a házirend megismerése	
3.	A pedagógiai folyamat tervezése	Pl. modulrendszerű szakképzési folyamattervezés, szervezés dokumentációjának megismerése	
4.	A tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztése a tudás felhasználásával	Pl. modulrendszerű szakképzés tankönyveinek megismerése, saját készítésű tudásteszt megismerése	
5.	Az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák fejlesztése	Pl. számítógéppel segített tanulás lehetőségei: kooperatív és kollaboratív tanulás a szakképzésben, SDT használata a szakképzésben	
6.	A tanulási folyamat szervezése és irányítása	Pl. (saját)tematikus terv, óratervek készítése	
7.	A pedagógiai értékelés változatos eszközeinek az alkalmazása	Pl. belső szaktárgyi/modulrendszerben alkalmazott értékelési formák és eszközök, intézményi sajátosságok, saját mérő-értékelő lap kifejlesztése; külső értékelés, OKJ vizsgarész bemutatása; tapasztalatok;	
8.	Szakmai együttműködés és a kommunikáció	Pl. az együttműködés jellegének, formáinak bemutatása – pl. Ipari és Kereskedelmi Kamara, Szakmai Szövetségek, Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság; tanulói/szülői kapcsolat intézményi formái (fogadóóra, nyílt nap, rendezvények); pedagógusok közötti kapcsolatok intézményi formái (nevelőtestületi értekezlet, projekt munka))	
9.	Önművelés, elkötelezettség a szakmai fejlődésre	Pl. „jó gyakorlatok” a szakképzésben; projekt fejlesztések intézményi szinten; a hallgató innovatív tevékenységének dokumentumai	

¹⁵ Kiemelés vastag betűvel

6. sz. dokumentum

Kísérő szeminárium

BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék

Mérnökstanár/közgazdászstanár MA hallgató

A hallgató neve: .....

A hallgató tanári szakja/szakiránya:.....

Neptun-kód: .....

	Kísérő szeminárium időpontja	Kísérő szeminárium témája	Hallgatói feladat	Értékelés (1-5)
1.				
2.				
3.				
4.				

Dátum:

.....

Gyakorlatért felelős oktató aláírása

A záróvizsgán bemutatandó portfólióba teendő dokumentum.

7. sz. dokumentum

BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék

Mérnökstanár/közgazdászstanár MA hallgató

A hallgató neve: .....

A hallgató tanári szakja/szakiránya:.....

Neptun-kód: .....

Bíráló neve:.....

Bíráló munkahelye:.....

Zárávizsgán bemutatandó portfólió értékelése

Szempontok		Értékelés (1-5pont)
Formai elemek	Rendezettség	
	Áttekinthetőség	
Hospitálás	Hospitálási jegyzőkönyvek szakszerűsége (pl. használt-e szempontokat a jelölt, strukturált módon történt-e a rögzítés)	
	Reflexiók, értékelések	
Szaktárgyi óravázlat, órataratás	Szakszerűség (pl. a tanóra felépítése, szaktárgyi tartalmi és módszertani helytállóság)	
	Kidolgozottság (pl. megfelelő-e a részletezettség, csatolta-e a tanulói feladatokat, szemléltetőanyagokat)	
	Módszertani felkészültség (pl. megfelelő-e a tanórai munkaformák, módszerek, taneszközök megválasztása)	
	A tanórákat követő megbeszélések feljegyzések	
Gyakorlati tapasztalatok	A tapasztalatok értékelése, önértékelés, önkritika	
	A jövőre vonatkozó elképzelések, az önfejlesztés irányai	
Összesen(50)		
Szöveges értékelés:		
Kérdés:		

44-50 jeles

37-43 jó

30-36 közepes

23-29 elégséges

23-30 0-22 elégtelen

Dátum:

.....
gyakorlatért felelős oktató

8. sz. dokumentum

Gyakorlatösszegző - ellenőrző lap¹⁶

Egyéni összefüggő szakmai gyakorlat (30 kredit)		
BME GTK MPT	Mérnök-tanár/közgazdász-tanár szak - szakirány	
Tanárjelölt neve		
Gyakorlat ideje:		
Gyakorlat helye:		
Iskolai mentor/gyakorlóhelyi konzulens neve:		Szak:
Szaktárgyi szakvezető tanár neve:		Szak:
I. Szaktárgy tanításával kapcsolatos tevékenységek		
Tevékenységek	Teljesített órák száma	
Szaktárgyi hospitálás		
Nem szaktárgyi hospitálás		
Megbeszélések		
Szaktárgyi órák megtartása		
<i>I. Szaktárgy tanításával kapcsolatos tevékenységek értékelése (1-5)</i>		
II. Szaktárgy tanításán kívüli tevékenységek		
Kötelező tevékenységek	Szakképző intézmény dokumentumai	
	Ifjúságvédelem, iskolai agresszió	
	Konfliktuskezelés	
	Drogprevenció, mentálhigiéné	
	Minőségirányítás	
	Tehetséggondozás, felzárkóztatás	
Választható tevékenységek (2 kötelező)	Osztályfőnöki tevékenység	
	Szakmai munkaközösségi tevékenység	
	Szülők, tanárok találkozása	
	Tanórán kívüli mérés, értékelés	
	Diákönkormányzati események	
	Szabadidős tevékenységek	
	Iskolai ünnepek	
<i>II. Szaktárgy tanításán kívüli tevékenységek értékelése (nem felelt meg/ megfelelt/ jól megfelelt)</i>		
III. A szakképző intézmény, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése		
Választható tevékenységek (2 kötelező)	Jogszabályi háttér/TISZK – küldő/fogadó iskola	
	Pedagógiai szolgálat és pedagógiai szakmai szolgáltató intézet	
	Minőségirányítás, mérés/értékelés	
	Családsegítő és gyermekjóléti intézmény	
	Kollégium, diákotthon	
<i>III. A szakképző intézmény, mint szervezet és támogató rendszerei megismerés értékelése (aláírással elismerve/nem)</i>		
IV. Kísérő szeminárium		
<i>IV. Kísérő szeminárium értékelése (1-5)</i>		
Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat értékelése		
Portfólió		
A portfólió értékelése a bírálatok alapján (1-5)	Iskolai mentor/gyakorlóhelyi konzulens	
	Gyakorlatért felelős oktató	
A portfólió védés értékelése (1-5)		

Dátum:

.....
ZVB elnök

.....
ZVB tag

.....
ZVB tag

.....
ZVB tag

.....
ZVB tag

¹⁶ A tanári záróvizsgát megelőzően a gyakorlatért felelős oktató készíti elő.